

De heer M.A.J. Goijaarts
Bartokstraat 2
5481 PB Schijndel

Datum 11 december 2015
Kenmerk BE/2015/158/r
Uw kenmerk Email d.d. 1 december 2015
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Kerkendijk 130 te Schijndel

Op het terrein aan de Kerkendijk 130 te Schijndel is een oude boerderij gesitueerd. De boerderij heeft een karakteristieke uitstraling maar verkeert in een slechte staat van onderhoud. De eigenaar M.A.J. Goijaarts is voornemens om de bestaande woning te slopen en vervolgens in dezelfde stijl een dubbele woning te realiseren. De gemeente Schijndel heeft zich positief uitgesproken over het voornemen mits de karakteristieke uitstraling behouden blijft.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

De bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de dubbele woonbestemming wordt opgesteld door Wintraecken Advies uit Schijndel. Namens de heer Goijaarts heeft Wintraecken Advies, Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Kerkendijk 130 te Schijndel en betreft een voormalige boerenwoning en een bijgebouw (overkapping). De woning is opgetrokken uit steense muren (zonder spouw) en heeft een rieten kap. Er is sprake van twee bouwlagen: begane grond en een open zolder. De zolder fungeert als opslaglocatie, de begane grond bevat de eigenlijke leefruimtes. De woning verkeert in matige tot slechte staat van onderhoud. De voorgevel wordt door een constructie gestut om instorting te voorkomen. Het omliggende terrein bestaat uit: oprit, gazon met enkele borders, voormalige mestopslag en kleine boomgaard met voormalige moestuin. De oprit en het terrein voor het bijgebouw zijn verhard met betonklinkers. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie ligt in het noordelijke deel van de bebouwde kom van Schijndel. De locatie wordt begrensd door: de kaarsenfabriek Bolsius met omliggend terrein aan de Kerkendijk 126 (zuiden), een weideperceel (oosten), het perceel met woning en opstallen aan de Steeg 19 (noorden) en de Kerkendijk (westen). De directe omgeving bestaat uit woonwijken, vrijstaande woningen, bedrijven, winkelcentrum, maatschappelijke voorzieningen, dorpsinfrastructuur, enkele agrarische bedrijven, weide- en akkerpercelen, plattelandsinfrastructuur en bosschages/productiebossen.

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Kerkendijk 130 te Schijndel (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. Op de locatie is de ontwikkeling voorzien van 2 grondgebonden (geschakelde) woningen met 2 bijgebouwen. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- sloop woning en overkapping: sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal (laden en transport);
- kap bomen en struiken t.b.v. bouwterrein: kapwerkzaamheden en afvoer van groen (laden en transport);
- terrein bouwrijpmaken: vergraven, aanbrengen puin, aanleg nutsvoorzieningen;
- bouw woningen en bijgebouwen: allerhande bouwwerkzaamheden.
- verplaatsen/realiseren opritten en revitalisatie terrein; allerhande straat-, hoveniers- en inrichtingswerkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 4 december 2015. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 8° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). Op de locatie nauwelijks tot geen natuurlijke begroeiing aanwezig. Langs het gazon en de woning zijn enkele struiken aangeplant: hulst, laurier, yucca, klimroos en blauwe regen. Ten noorden van de woning is sprake van een kleine boomgaard. De boomgaard en het overige niet verharde terrein is begroeid met gras en enkele algemene kruiden zoals: klein kruiskruid, grote brandnetel en rode klaver.

De planlocatie heeft aannemelijk geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie in het recente verleden en het gebruik en ligging van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn, behoudens enkele molshopen, geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. De locatie bevindt zich op de grens van bebouwd gebied en agrarisch gebied. De locatie is nauwelijks begroeid en de directe omgeving is sterk versteend. Oude agrarische opstallen vormen het leefgebied van de steenmarter. Het voorkomen van de soort is niet bekend in de omgeving (telmee.nl). Tevens zijn geen sporen aangetroffen (uitwerpselen, prooi-resten, individuen, krassen, etc.) die duiden op de aanwezigheid van de soort.

De planlocatie is in beperkte mate geschikt leefgebied voor kleine grondgebonden fauna. Gelet op de gebruiksfuncties, schaalgrootte, landelijke verspreiding en habitatpreferentie betreffen het

algemene (licht beschermde) zoogdiersoorten. Voor soorten als: mol, veldmuis, woelmuis, bruine rat, egel, haas, vos en bunzing heeft de locatie mogelijk een (beperkte) functie. De beoogde herinrichting van het terrein leidt tot een tijdelijke afname van het leefgebied van vorengenoemde (tabel 1) soorten. Alle soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie betreffen licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1). Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. In de directe omgeving is voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd, indien mogelijk, rekening te houden met de jaarcyclus van de soorten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). De woning heeft een rieten kap, de muren hebben geen spouwruimte. De zolderruimte is (zeer) beperkt toegankelijk. Op de zolder zijn geen sporen gevonden van vleermuizen (uitwerpselen, bruinverkleuring, krassen, individuen, dode individuen, etc.). Het is onwaarschijnlijk dat de woning betekenis heeft voor vleermuizen, een essentiële functie is per definitie uitgesloten.

Figuur 2 De zolder is niet in gebruik door vleermuizen, tevens zijn geen sporen o.i.d. aangetroffen die duiden op het gebruik in het (recente) verleden.

Alle grotere bomen op de locatie zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële invliegopeningen die toegang kunnen verlenen tot een verblijfplaats voor vleermuizen. In geen van de bomen zijn dergelijke openingen aangetroffen. De luwte van de houtopstanden ten noorden van de locatie zijn potentieel geschikt als vlieg- en foerageerroute. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Het verdwijnen of tijdelijk ongeschikt raken van een klein deel van het foerageernetwerk heeft geen significante effecten mits het geen belangrijke verbindingsroute betreft. In de woning en de te vellen houtopstanden zijn geen potentiële

verblijfplaatsen aangetroffen. De houtsingel aan de noordzijde van de locatie vormt tevens geen essentiële verbindingroute omdat er geen sprake is van verblijfplaatsen. Mogelijk kunnen, langs de opstanden foeragerende en passerende, vleermuizen worden verstoord als gevolg van verlichting. Om verstoring te voorkomen wordt geadviseerd hiermee rekening te houden door, indien noodzakelijk, maatregelen te treffen ten aanzien van verlichting. Mits ten aanzien van foeragerende vleermuizen mitigerende maatregelen worden getroffen kunnen significant negatieve effecten voor worden uitgesloten.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving is het voorkomen bekend van: kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaard kikker en poelkikker (Creemers & Van Delft, 2009).

Op de locatie is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De boomgaard, overhoekjes en opstanden aan de noordzijde van de locatie zijn potentieel geschikt terrestrisch habitat voor amfibieën.

De kamsalamander en poelkikker prefereren grote(re) heldere stilstaande wateren met een goed ontwikkelde (onder)watervegetatie. Het water moet permanent zijn en mag niet geheel beschaduwd zijn. Op de planlocatie in de directe omgeving hiervan is dergelijke oppervlaktewater niet aanwezig. In de omgeving zijn enkele kavelsloten aanwezig. De sloten zijn geschikt voortplantingswater voor algemene amfibieën. De aanwezigheid van soorten zoals kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad kan derhalve niet worden uitgesloten op de planlocatie. Deze soorten zijn licht beschermd (Ff-wet, tab. 1). Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. In de directe omgeving is voldoende vergelijkbaar habitat waar deze soorten zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd, indien mogelijk, rekening te houden met de jaarcyclus van de soorten.

De verspreiding van reptielen in Nederland concentreert zich op de kuststrook, de Hoge Veluwe, typische terreinen in Zuid-Limburg en vergelijkbare landschapsdelen en -elementen elders. Alle soorten prefereren overwegend natuurlijk respectievelijk droge en natte structuurrijke terreindelen waar weinig verstoring optreedt door menselijke aanwezigheid. Op basis van de landelijke verspreiding, habitatvoorkeuren, het ontbreken van waarnemingen en de actuele situatie op de planlocatie kan het voorkomen van ringslang dan worden uitgesloten op de planlocatie (Creemers & Van Delft, 2009).

Vissen

Op de planlocatie is geen (permanent) oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. De meeste dagactieve insecten zijn in december niet meer of minimaal zichtbaar. Op de locatie zijn enkele soorten inheemse of aangeplante kruidachtige vegetatie, struiken en bomen aangetroffen. De vegetatie is voor algemene insecten geschikt t.b.v.: voedsel, voortplanting, opgroei (larvale stadium), popstadium en verblijfplaats. Er zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen (bijv. pimpernel en pimpernelblauwtje). Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Ede aanwezigheid van watergebonden soorten zoals libellen, slakken (o.a. platte schijfhoren), waterkevers en dergelijke kan tevens worden uitgesloten. Significant negatieve effecten op de soortgroep worden niet verwacht.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: merel, Turkse tortel en ekster. Tijdens het veldbezoek zijn, behoudens een nest van houtduif, geen oude nesten of jaarrond beschermde nestlocaties aangetroffen. De dakrand en gevel zijn niet geschikt als broedlocatie van huismus, spreeuw en gierzwaluw. De zolder is niet toegankelijk voor kerkuil en/of steenuil. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels kan worden uitgesloten.

De bomen en struiken bieden voor enkele algemene vogelsoorten in meer of meerdere mate potentieel geschikt foerageer-, verblijf- en broedgebied. Broedgevallen van deze algemene soorten zijn niet uit te sluiten. Indien de beoogde werkzaamheden buiten het broedseizoen worden opgestart of dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden maar betreft indicatief de periode 15 maart - 15 juli.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt, behoudens Nationaal Landschap 'Groen Woud' geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurgebied, Wetland, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Binnen een straal van 3 kilometer zijn diverse EHS-gebieden (of Natuurnetwerk Nederland) gelegen (figuur 3).

Figuur 3 De gele cirkel weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. De locatie maakt geen onderdeel uit van Nationaal Landschap 'Groene Woud' (oranje arcering), in de omgeving liggen gebieden t.b.v. EHS/NNN (groene arcering) (bron: sybiosys.alterra.nl).

De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van 2 (geschakelde) woningen met bijgebouw binnen de bebouwde kom van Schijndel waarbij de authentiek uitstraling behouden blijft. De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is. Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard en treden er in de nieuwe situatie geen nieuwe of verhoogde permanent negatieve effecten op voor beschermde flora en fauna.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Jaarrond beschermde nestlocaties zijn niet aangetroffen. Gedurende de sloop en ontwikkeling kan verstoring van vleermuizen plaatsvinden als gevolg van (onjuist toegepaste) verlichting. In de struiken en bomen op de planlocatie kunnen broedgevallen van algemene vogels voorkomen.
- De ruimtelijke ingrepen leidden, behoudens vleermuizen en broedvogels, mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen wordt nader onderzoek naar het voorkomen van soorten niet nodig geacht.
- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de aard van de werkzaamheden is van externe werking op beschermde gebieden geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal rondom de te slopen opstallen (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (rood/groen licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravin)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde websites

www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.telmee.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.waarneming.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Kerkendijk 130 te Schijndel. Op de locatie is een oude boerenwoning met een overkapping en schuur gesitueerd.

Figuur 2 De beoogde ingreep bestaat uit de sloop van de woning en overkapping ten behoeve van twee (geschakelde) woningen met een bijgebouw.

Figuur 3 Midden op het perceel staat een veestal. De schuur is niet meer als dusdanig in gebruik. In de nieuwe situatie blijft de schuur behouden.

Figuur 4 Achter de woning en de overkapping is een kleine boomgaard aangeplant. De noordzijde van de locatie is wat ruiger en rustiger gelegen wat geschikt is voor (algemene) fauna.